

Sygn. akt III U 541/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant sekr. sądowy Jadwiga Goraś

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2016 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 20 czerwca 2016 r., **znak:** (...)

i z dnia 28 lipca 2016 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. K. prawo do emerytury, począwszy od dnia 23 maja 2016r.

Sygn. akt III U 541/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 sierpnia 2016 r.

Decyzją z dnia 20 czerwca 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. K. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej organ rentowy powołał ogólnie przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015, poz. 748 ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ na dzień wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okresy zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym Sp. z o.o.: od 20 marca

1979 r. do 9 września 1986 r.; od 9 października 1987 r. do 14 lutego 1990 r.; od 27 maja 1991 r. do 28 lutego 1993 r.; od 1 marca 1993 r. do 11 września 1994 r.; od 1 stycznia 1996 r. do 18 sierpnia 1996 r. oraz od 3 września 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. tj. łącznie 14 lat, 10 miesięcy i 13 dni.

Zakład wskazał natomiast, iż nie uznano okresu zatrudnienia od 12 września 1986 r. do 11 września 1987 r. w Bułgarii, ponieważ wnioskodawca nie przedłożył dokumentów potwierdzających ww. okres zatrudnienia.

Kolejną decyzją z dnia 28 lipca 2016 r. znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ponownie odmówił wnioskodawcy J. K. prawa do emerytury.

Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ na dzień wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okresy zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym Sp. z o.o.: od 20 marca 1979 r. do 9 września 1986 r.; od 9 października 1987 r. do 14 lutego 1990 r.; od 27 maja 1991 r. do 28 lutego 1993 r.; od 1 marca 1993 r. do 11 września 1994 r.; od 1 stycznia 1996 r. do 18 sierpnia 1996 r. oraz od 3 września 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. tj. łącznie 14 lat, 10 miesięcy i 13 dni.

Organ rentowy podał, iż do stażu pracy w szczególnych warunkach nie uwzględnił okresu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. od 4 czerwca 1990 r. do 31 marca 1991 r. tj. 9 miesięcy i 27 dni oraz okresu od 19 listopada 1974 r. do 30 kwietnia 1978 r., tj. 3 lata, 5 miesięcy i 2 dni z tytułu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...), ponieważ wnioskodawca nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a na podstawie przedłożonych dokumentów nie można stwierdzić, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Zakład wskazał ponadto, iż nie uznano okresu zatrudnienia od 12 września 1986 r. do 11 września 1987 r. w Bułgarii, ponieważ wnioskodawca nie przedłożył dokumentów potwierdzających ww. okres zatrudnienia.

Wnioskodawca J. K. w dniu 22 lipca 2016 r. złożył odwołanie od powyższej decyzji z dnia 20 czerwca 2016 r.

W uzasadnieniu wskazał, iż jest ona niezgodna ze stanem faktycznym, ponieważ nie uwzględnił do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. oraz okresu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. W celu udowodnienia powyższych okoliczności podał świadka J. Ł..

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie.

Organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca J. K. spełnił warunek wieku- w dniu 23 maja 2016 r. osiągnął 60 lat, nie przystąpił do OFE, posiada co najmniej 25 lat ogólnego stażu pracy na dzień 1 stycznia 1990 r., natomiast spornym jest staż pracy w warunkach szczególnych.

Zakład podał, że na dowód pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach, wnioskodawca przedłożył ogólne świadectwo pracy wystawione 29 kwietnia 1978 r., z którego wynika, że w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. od 19 listopada 1974 r. do 30 kwietnia 1978 r. zatrudniony był na stanowiskach: pomocnik ślusarsko-transportowy, ślusarz remontowy maszyn i urządzeń hutniczych. Ponadto przedłożone kopie dokumentów z akt osobowych potwierdzają jedynie nazwy stanowisk zajmowanych przez wnioskodawcę. Brak jest informacji o rodzaju wykonywanej pracy na tych stanowiskach. Z kolei na okres pracy w E.-Wschód od 4 kwietnia 1990 r. do 31 marca 1991 r. wnioskodawca przedłożył świadectwo pracy wystawione przez pracodawcę

z którego wynika, że zatrudniony był na stanowisku montera konstrukcji żelbetowych, a w punkcie 8.4 wskazano, że wykonywał prace w szczególnych warunkach na stanowisku z wykazu A Dział V, poz.5 pkt. 1. W dokumencie tym nie wskazano natomiast jakie to były prace oraz czy były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

ZUS uznał, iż w oparciu o takie dokumenty brak było możliwości uznania spornych okresów za zatrudnienie w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. K., urodzony (...), w dniu 4 maja 2016 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając jednocześnie, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach sprawy dokumentacji, decyzją z 20 czerwca 2016 r., (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. K. prawa do emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okresy zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym Sp. z o.o.: od 20 marca 1979 r. do 9 września 1986 r.; od 9 października 1987 r. do 14 lutego 1990 r.; od 27 maja 1991 r. do 28 lutego 1993 r.; od 1 marca 1993 r. do 11 września 1994 r.; od 1 stycznia 1996 r. do 18 sierpnia 1996 r. oraz od 3 września 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. tj. łącznie 14 lat, 10 miesięcy i 13 dni.

Ponadto Zakład nie uznał okresu zatrudnienia od 12 września 1986 r. do 11 września 1987 r. w Bułgarii, ze względu na fakt, iż wnioskodawca nie przedłożył dokumentów potwierdzających ww. okres zatrudnienia.

Pismem z 15 lipca 2016 r. wnioskodawca J. K. wniósł o zaliczenie mu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w E. Wschód, do pisma załączył świadectwo pracy z 20 czerwca 2005 r. Kolejno pismem z dnia 18 lipca 2016 r. wniósł o zaliczenie mu, również, do pracy w warunkach szczególnych, okresu zatrudnienia z (...) Zakładu (...) w K.. Do wniosku załączył kserokopię umowy o pracę z 19 sierpnia 1976 r., zaświadczenie z 5 grudnia 2005 r. oraz pisma z 19 listopada 1974 r. i z 12 stycznia 1976 r.

Decyzją z 28 lipca 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ponownie z tych samych przyczyn odmówił wnioskodawcy J. K. prawa do emerytury.

Zakład przyjął za udowodnione na 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 22 dni; składkowe – 22 lata, 2 miesiące i 19 dni, uzupełniająca-rola – 2 lata, 8 miesięcy i 3 dni ; łącznie – 25 la, w tym w szczególnych warunkach – 14 lat, 10 miesięcy i 13 dni.

Na potwierdzenie pracy w warunkach szczególnych wnioskodawca przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawione przez (...) Przedsiębiorstwo Budowlane Sp. z o.o., które to świadectwa organ rentowy uznał za miarodajny dowód w sprawie.

Z ww. świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym Sp. z o.o. w okresie od 20 marca 1979 r. do 26 września 2006 r. W tym okresie od 20 marca 1979 r. do 9 września 1986 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, od 9 października 1987 r. do 14 lutego 1990 r. i od 27 maja 1991 r. do 28 lutego 1993 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy montażu konstrukcji metalowych oraz w okresie od 1 marca 1993 r. do 11 września 1994 r., od 1 stycznia 1996 r. do 18 sierpnia 1996 r. i od 3 września 1997 r. do 31 grudnia

1998 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy robotach wodno-kanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach.

Z komputerowego wydruku ZUS tj. raport ustalenia uprawnień do świadczenia, znajdującego się na karcie 39-41 akt emerytalnych wynika,

że wnioskodawca J. K., podczas zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym Sp. z o.o., w okresie od 16 grudnia 1992 r. do 20 grudnia 1992 r., od 4 sierpnia 1993 r. do 1 września 1993 r., od 27 czerwca 1994 r. do 1 lipca 1994 r., od 1 sierpnia 1994 r. do 18 sierpnia 1994 r. oraz od 7 grudnia 1998 r. do 31 grudnia 1998 r., pobierał zasiłek chorobowy. Okresy te zostały odliczone przez organ rentowy od stażu pracy w warunkach szczególnych.

Dowód – akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek o emeryturę z 4 maja 2016 r.,
- dokumenty potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe oraz dokumenty potwierdzające wysokość uzyskanego wynagrodzenia,
- decyzja ZUS z 20 czerwca 2016 r.,
- pismo z 15 lipca 2016 r. oraz z 18 lipca 2015 r. wraz z załącznikami,
- decyzja z 28 lipca 2016 r.,
- świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach,
- raport ustalenia uprawnień do świadczenia.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd uznał za wiarygodne, w zakresie mającym istotne znaczenie dla sprawy, zeznania wnioskodawcy J. K., jako spójne, logiczne, znajdujące potwierdzenie w dowodach z dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy J. K. zasługuje na uwzględnienie.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Bezsporne jest, że wnioskodawca J. K. wykazał, iż ukończył 60 lat, złożył oświadczenie, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ponadto wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Organ rentowy przyjął, iż wnioskodawca udowodnił staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat, 10 miesięcy i 13 dni.

W wyniku przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego Sąd uznał, odmiennie niż Zakład Ubezpieczeń Społecznych, iż wnioskodawca na 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, bowiem do stażu pracy w warunkach szczególnych należało włączyć okresy przebywania przez wnioskodawcę na zasiłkach chorobowych.

Pogląd taki został już ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03 (OSNP 2004/5/87), stwierdził że do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz

o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.). W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż użyte w § 4 ust. 1 pojęcia: pracownik, stosunek pracy, czy zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek prawa ubezpieczeń społecznych inaczej, niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, tj. Kodeks pracy. Pogląd ten wzmacnia treść art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.

z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.). W art. 6 ust. 1 pkt 1 wyrażona została reguła, że obowiązkowym ubezpieczeniem: emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: pracownikami, natomiast zgodnie z art. 8 ust. 1 za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Sformułowania te oznaczają odpowiednio pracownika i stosunek pracy według wskazań Kodeksu pracy. Sąd Najwyższy dodatkowo podniósł, że do okresu zatrudnienia pracownika

w szczególnych warunkach wlicza się także okres corocznego, płatnego urlopu wypoczynkowego, mimo że w tym czasie praca nie jest faktycznie wykonywana. W uzasadnieniu cytowanej uchwały Sąd Najwyższy wypowiedział się także, że oczywiste jest, iż "przerwy w pracy spowodowane czasową niezdolnością do jej świadczenia w związku z chorobą (porodem)

i korzystaniem z wynagrodzenia lub świadczeń z ubezpieczenia społecznego

z tego tytułu, są okresami, w których ubezpieczony zachowuje status osoby wykonującej pracę w szczególnym charakterze".

Podobne stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lipca 2011 r., I UK 12/11, LEX nr 989126 oraz w wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 313/09, OSNP 2011/19-20/260, a także Sąd Apelacyjny w Ł. w wyroku z dnia 10 stycznia 2014 r., III AUa 564/13, LEX nr 1422362 oraz z dnia 12 maja 2016 r., III AUa 1313/15, LEX nr 2062049.

W rezultacie Sąd uznał, że okres, kiedy wnioskodawca przebywał na zasiłkach chorobowych łącznie w wymiarze 2 miesięcy i 22 dni

(w statystykach ZUS okresy te oznaczone zostały symbolem „47”) należy zaliczyć do stażu pracy w warunkach szczególnych. Po doliczeniu powyższego okresu do okresu zaliczonego przez organ rentowy, wnioskodawca legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Zaznaczyć należy, iż Sąd odstąpił od prowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie Usługowo- (...) Sp. z o.o. oraz w (...) Zakładzie (...) w K., bowiem z zalegających w aktach sprawy świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionych przez (...) Przedsiębiorstwo Budowlane Sp. z o.o. wynika jednoznacznie, że wnioskodawca J. K. przez okres co najmniej 15 lat stale i pełnym wymiarze czasu pracy, pracował w warunkach szczególnych i prowadzenie postępowania w tym zakresie nie było konieczne.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika więc, że wnioskodawca

na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne

do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z powołanych względów Sąd orzekł o przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury począwszy od 25 czerwca 2016 r. tj. od ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono jak w sentencji wyroku.